

SOUTH AFRICA PROPOSAL: 2026

Inleiding

Hope and Homes for Children heeft als ambitie om de wereldwijde afschaffing van weeshuizen te stimuleren, met als strategisch doel dat we tegen december 2030 wereldwijd consensus bereiken dat weeshuizen een onaanvaardbare manier zijn om voor kinderen te zorgen. Het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind erkent dat een gezin de beste plek is voor een kind.

In September 2025, the **Global Charter on Children's Care Reform** was launched at the United Nations General Assembly in New York by the UK's Deputy Prime Minister, David Lammy. It's a **landmark commitment to ensuring every child has the right to grow up in a safe and loving family.** We have been close advisors to David Lammy from the outset of this campaign.

Onze organisatie is ontstaan naar aanleiding van het conflict in de Balkan en sinds 1994 hebben we het leven van kinderen in weeshuizen veranderd en wereldwijd 161 weeshuizen gesloten. We hebben ook 20.032 kinderen overgeplaatst naar gezinsgerichte zorg en voorkomen dat meer dan 291.000 kinderen in weeshuizen terechtkwamen. Dit is bereikt door middel van innovatieve programma's die:

- Kinderen in weeshuizen in staat stellen om te worden herenigd met hun familie.
- Nieuwe gezinnen vormen door goed ondersteunde en gecontroleerde pleegzorgprogramma's op te zetten.
- Kwetsbare gezinnen versterken om te voorkomen dat kinderen überhaupt in weeshuizen terechtkomen. De politieke, sociale en financiële omstandigheden bevorderen die nodig zijn voor hervorming van de zorg door middel van onze nationale en internationale belangenbehartiging.

Context Zuid-Afrika

We zijn trots om aan te kondigen dat de Zuid-Afrikaanse minister van Sociale Ontwikkeling zich tijdens onze eerste Core Reform Summit, die in november 2025 samen met het ministerie van Sociale Ontwikkeling werd georganiseerd, heeft gecommitteerd aan een nationale hervorming van het kinderopvang- en beschermingssysteem.

Deze toezegging om het systeem voor kinderopvang en -bescherming te hervormen tot een systeem dat zich richt op kinderen binnen gezinnen en gemeenschappen, omvat de uitrol van een ambitieus vijfjarenplan. Hierdoor kunnen de Child and Youth Core Centres (CYCC's) in Zuid-Afrika tegen november 2030 worden afgeschaft.

We zijn sinds 2001 actief in Zuid-Afrika. We hebben de ontwikkeling van 13 gemeenschapsgerichte diensten ondersteund en voorkomen dat meer dan 8.600 kinderen van hun familie werden gescheiden, veelal via onze innovatieve Active Family Support (AFS)-Khusela-netwerken. We hebben ook meer dan 2.000 deelnemers bereikt met trainingen op het gebied van kinderscherming en zorgvaardigheden. Sinds 2013 richten we ons op het in kaart brengen van de omvang van de institutionele zorg in het hele land en het aanpakken daarvan in samenwerking met de nationale en provinciale autoriteiten. Tot nu toe hebben we een proefproject uitgevoerd voor de hervorming van het kinderschermingssysteem in de provincies Gauteng en West-Kaap. Samen hebben we systeemtekortkomingen geïdentificeerd, cruciale trajecten ontwikkeld om kinderen veilig en duurzaam uit instellingen te halen, en het alom geprezen AFS-Khusela-preventiemodel opgezet, dat ook voorziet in de werving, screening, training en voortdurende begeleiding van tijdelijke veiligheidsparent.

Zuid-Afrika wil institutionele zorg in kinder- en jeugdzorgcentra tegen november 2030 afschaffen

De nationale toezegging om de zorg te hervormen en het vijfjarenplan omvat de uitrol van het kritieke trajectprogramma voor zorghervorming in alle negen provincies van Zuid-Afrika vanaf januari 2026.

Kritieke trajectprogramma's voor de overgang van kinderen uit kinder- en jeugdropvangcentra:

1. Het verkrijgen van een moratorium (d.w.z. een door de overheid opgelegd verbod) op de opname van kinderen van drie jaar en jonger in enige vorm van residentiële institutionele zorg in Zuid-Afrika.
2. Vermindering van het programma voor langdurig verblijf, dat zich richt op het verminderen van langdurige institutionele zorg voor kinderen met complexe casussen.
3. Programma voor zelfstandig wonen, dat jonge mensen in zorg instellingen ondersteunt bij een succesvolle overgang naar zelfstandig wonen in de gemeenschap.

Projectaanpak en activiteiten

Dit project, dat loopt van januari tot december 2026, ondersteunt beide belangrijke elementen van de hervorming van de zorg: het voorkomen van gezinsbreuken en de veilige en duurzame overgang van kinderen en jongeren uit kindertehuizen (CVCC's) naar gezinnen. Het project heeft tot doel een cruciale, op het gezin gebaseerde gespecialiseerde zorgoptie te bieden voor kinderen van 0 tot 18 jaar binnen het zorgcontinuüm, met bijzondere aandacht voor de veilige en duurzame zorg voor kinderen met complexe casussen binnen gezinnen.

Het project heeft tot doel 50 opgeleide en ondersteunde gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsparenten (TSP's) op te leiden die zorgzame en stabiliserende zorg zullen bieden aan kinderen en jongeren met lichte handicaps, gedragsproblemen en/of complexe trauma-gerelateerde casussen. Het zal ook ouders/verzorgers ondersteunen en opleiden om de toestand en ontwikkeling van hun kind beter te begrijpen en te beheersen, om een veilige, duurzame en positieve hereniging van het kind met zijn gezin te vergemakkelijken. De rol van de gespecialiseerde TSP's zal van lange duur zijn, ook na de hereniging, om indien nodig af en toe respijtzorg te bieden aan de ouders/verzorgers.

De doelstellingen en activiteiten van het project zijn:

Doelstelling 1: SO Specialist Temporary Safety Parents¹ (TSP's) van de Temporary Safety Carer Banks in de provincies Gauteng en Western Cape (25 uit elke provincie) opleiden en toerusten om ten minste SO kinderen en jongeren uit CYCC's⁴ met complexe casussen te voorzien van opvoedkundige kernondersteuning, stabilisatie² en duurzame en positieve herenigingsondersteuning³.

Activiteiten:

Selecteer geschikte Specialist Temporary Safety Parents aan de hand van ontwikkelde selectiecriteria. Breng de Specialist TSP's in contact met relevante partners die ondersteunende diensten verlenen (zie het gedeelte Partnerschap) en schrijf ze in. Schrijf de gespecialiseerde TSP's in bij partners op het gebied van opvoedingsvaardigheden, zoals Clowns zonder Grenzen, Childline en andere opvoedingsvaardigheidstrainingsprogramma's van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling. Begeleid, coach en ondersteun de gespecialiseerde TSP's tijdens hun opleiding om ervoor te zorgen dat ze goed worden ondersteund en in staat zijn om de verschillende lesprogramma's te beheersen. Registreer de opgeleide TSP's als gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsparent bij de TSP-bank voor de provincies Gauteng en West-Kaap; vermeld daarbij hun vaardigheden en eventuele specifieke voorkeuren op het gebied van zorg. Begeleiding, ondersteuning en bijscholing bieden zodra gespecialiseerde TSP's na voltooiing van hun opleiding (die zes maanden duurt) beginnen met het bieden van tijdelijke veilige opvang aan kinderen. We zullen ondersteuning bieden via onze AFS-Khusela-netwerken waarvan de gespecialiseerde TSP's deel uitmaken. De gespecialiseerde TSP's ondersteunen bij het bieden van voortdurende respijtzorg aan de ouders en verzorgers van de kinderen zodra deze weer met hun families zijn herenigd.

Doelstelling 2: Tijdelijke pleegouders koppelen aan financiële steun van het ministerie van Sociale Ontwikkeling, waaronder sociale uitkeringen voor verzorgers van kinderen met een handicap.

¹ Te selecteren uit de Temporary Safety Carer Bank van de provincie Gauteng.

² In medische of psychotherapeutische behandelingsprogramma's.

³ De opleiding omvat onder meer hoe de toestand van de kinderen te begrijpen en ermee om te gaan.

⁴ Zij kunnen per jaar twee kinderen ondersteunen. Deze doelstelling van TO kinderen geldt voor de zes maanden die overblijft nadat ze hun opleiding hebben voltooid.

Activiteiten:

De gespecialiseerde TSP's in contact brengen met de relevante provinciale departementen voor sociale ontwikkeling om toegang te krijgen tot dagelijkse tijdelijke veiligheidsuitkeringen voor ouders .
Specialistische TSP's ondersteunen bij het verkrijgen van de sociale uitkeringen waarop zij recht hebben, zoals de zorgtoeslag voor afhankelijke personen en de invaliditeitsuitkering voor verzorgers van kinderen met een handicap⁶.

Doelstelling 3: Monitoring, **evaluatie** en leren: Ontwikkelen van de handleiding voor gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders, die uiterlijk in januari 2027 aan het departement voor sociale ontwikkeling moet worden overhandigd voor theoretische uitrol en implementatie.

Activiteiten:

Voer een basisbeoordeling en driemaandelijks vervolgbeoordelingen uit van de TSP's en de kinderen en jongeren die onder hun hoede zijn geplaatst, met behulp van onze AFS-Khusela-tools voor casemanagement en beoordeling. Ontwikkel tegen januari 2027 het Specialist Temporary Safety Parent Manual I (met een overzicht van de programmadoelstellingen, gedetailleerde standaardprocedures en processtromen).
Het Specialist Temporary Safety Parent Manual⁷ formeel overdragen aan het nationale ministerie van Sociale Ontwikkeling voor uitrol en implementatie in alle negen provincies van Zuid-Afrika.

Beoogde resultaten

Tegen eind juli 2026 willen we een bekwame, volledig opgeleide, ondersteunde en goed begeleide groep van 50 gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders hebben opgericht. Daarna zal de nadruk vooral liggen op de stabilisatie, ondersteuning en positieve hereniging van ten minste 50 kinderen met een handicap, moeilijk gedrag of chronische ziekte met hun families/verzorgers tegen december 2026. Vervolgens zullen we de belangrijkste projectbron – de Handleiding voor gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders – over aan het Nationaal Ministerie van Sociale Ontwikkeling, zodat deze in januari 2027 in alle negen provincies van Zuid-Afrika kan worden uitgerold en geïmplementeerd.

Bereik

Het project zal 50 gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders opleiden die tijdelijke veilige zorg zullen bieden aan minimaal 50 kinderen met complexe casussen uit kinder- en jeugdopvangcentra in de provincies Gauteng en West-Kaap. Dit zal zorgen voor een stabiele en duurzame hereniging van deze kinderen met hun families en verzorgers.

De impact op lange termijn is aanzienlijk groter, aangezien de overdracht van de handleiding voor gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders het ministerie van Sociale Ontwikkeling in staat zal stellen om het project vanaf 2027 uit te breiden naar alle negen provincies van Zuid-Afrika. Hierdoor zal het totale aantal opgeleide gespecialiseerde tijdelijke veiligheidsouders naar verwachting toenemen tot 450 op nationaal niveau, wat naar verwachting 900 kinderen en hun families/verzorgers per jaar ten goede zal komen.

Partnerschap

We hebben strategische partnerschappen met organisaties die ons in staat stellen om effectief te werken als katalysator voor de hervorming van het Zuid-Afrikaanse kinderschermingssysteem. Onze belangrijkste partner is het Nationaal Ministerie van Sociale Ontwikkeling, dat beleidsontwikkeling en de implementatie van zorghervormingsprogramma's ondersteunt. Voor de implementatie werken we samen met de provinciale ministeries van Sociale Ontwikkeling van Gauteng en West-Kaap, die in 2026 het Specialist Temporary Safety Parent-programma zullen uitvoeren, voorafgaand aan de uitrol naar alle negen provinciale ministeries van Sociale Ontwikkeling. Verder is er het Nationaal Coördinatieorgaan voor Zorghervorming, waarvan wij samen met

⁵ Deze worden verstrekt binnen de begrotingen van het ministerie van Sociale Ontwikkeling.

⁶ Deze sociale uitkeringen worden overgemaakt aan de biologische ouders/verzorgers van de kinderen wanneer zij zich weer bij hun gezin voegen.

⁷ Dit omvat ons resultatenrapport over welzijnsindicatoren (afname van risicofactoren en toename van beschermende factoren).

Het ministerie van Sociale Ontwikkeling geeft strategische begeleiding en houdt toezicht op de uitvoering van het programma voor de hervorming van de zorg in de landen van Ily.

We zullen dit project uitvoeren in samenwerking met onze bestaande AFS-Khusela-netwerken in de provincies Gauteng (7) en West-Kaap (3), waar zij kwetsbare kinderen in verschillende contexten ondersteunen. Door dit te documenteren, wordt een bewijsbasis opgebouwd die het ondersteunt als het beste praktijkmodel voor gemeenschapsgerichte preventie van institutionalisering in Zuid-Afrika. We leiden ook vier overkoepelende ngo's met een nationale voetafdruk op om als voorvechters van de hervorming van de zorg op te treden en de hervormingsbeweging binnen de ngo-sector in hun provincies te leiden.

Andere uitvoerende partners zijn:

De Teddy Bear Foundation, die diensten verleent zoals traumaverwerking voor kinderen die slachtoffer zijn geweest van mishandeling of verwaarlozing. Zij zullen de training van TSP's leiden, kinderen die slachtoffer zijn van mishandeling ondersteunen (als klinische verwijzingspartner voor stabilisatie) en coaching bieden aan verzorgers. Het Johannesburg Parent & Child Counselling Centre, dat zich richt op het versterken van gezinnen door middel van therapeutische diensten. Zij zullen gezinsherenigingstherapie bieden, samenwerken met biologische gezinnen en kinderen tijdens de plaatsing bij tijdelijke veilige ouders (TSP's) om onderliggende problemen aan te pakken, en klinische supervisie bieden aan de gespecialiseerde TSP's. NICRO⁸, dat gespecialiseerde therapeutische en herstelrechtelijke ondersteuning zal bieden aan jongeren in het TSP-programma die aanzienlijke gedragsproblemen hebben — waardoor ze uit het jeugdstrafrecht worden gehouden en gespecialiseerde ontwikkelingsondersteuning krijgen. COPESSA, dat de onderliggende oorzaken van geweld tegen vrouwen en kinderen aanpakt. Zij zullen groepstherapie voor ouders/verzorgers leiden om sociale normen die geweld ondersteunen te veranderen, helpen bij de screening van TSP's en lokale psychosociale ondersteuning opzetten voor herenigde gezinnen. Het Seriti Institute, dat zich richt op de ontwikkeling van jonge kinderen. Zij zullen de TSP's van jonge kinderen opleiden en ervoor zorgen dat zij positieve ontwikkelingsresultaten voor de kinderen bevorderen. Deaf Federation of South Africa, die ondersteuning zal bieden bij de specifieke training van TSP's voor mensen met een beperking, waarbij basisvaardigheden in de Zuid-Afrikaanse gebarentaal worden aangeleerd en wordt geleerd hoe om te gaan met kinderen met een gehoorbeperking. Zij zullen ook tolken leveren tijdens de hereniging om ervoor te zorgen dat aan de behoeften van de kinderen wordt voldaan.

Duurzaamheid

Dit project is zowel op korte als op lange termijn duurzaam. De goedkeuring en nationale uitrol en implementatie van het Specialist Temporary Safety Parent-programma door het Nationaal Ministerie van Sociale Ontwikkeling in alle negen provincies van Zuid-Afrika tegen 2027 zal de duurzaamheid van het programma op lange termijn garanderen, inclusief financiering uit provinciale en lokale overheidsbegrotingen.

Bovendien zullen de TSP's die wij opleiden, in de toekomst tijdelijke veiligheidszorg blijven bieden aan meer kinderen, ondersteund door onze AFS-Khusela-netwerken. Deze netwerken zullen meer kinderen helpen om CVCC's te verlaten en te re-integreren in hun families, waardoor hun toekomstperspectieven aanzienlijk worden verbeterd.

⁸ Het Nationaal Instituut voor Misdaadpreventie en Rehabilitatie van Delinquenten.

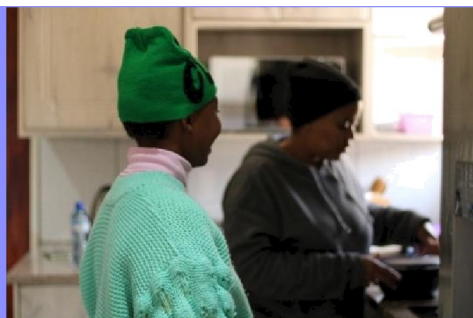
	ZAR	EUR
Doelstelling 1. TO-specialisten (Temporary Safety Parents, TSP's) van de Temporary Safety Carer Banks in de provincies Gauteng en West-Kaap (25 uit elke provincie) opleiden en uitrusten om TO-kinderen en -jongeren uit CYCC's met complexe casussen.	110.000	5.556
Doelstelling 2: Tijdelijke veiligheidsparent koppelen aan financiële ondersteuning van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, waaronder sociale uitkeringen voor verzorgers van kinderen met een handicap.	50.000	2.525
Doelstelling 3: Monitoring, evaluatie en leren. Ontwikkeling van de Handleiding voor tijdelijke veiligheid voor ouders ontwikkelen en deze uiterlijk in januari 2027 aan het ministerie van Sociale Ontwikkeling overhandigen voor nationale uitrol en implementatie.	50.000	2.525
Totale activiteitskosten	210.000	10.606
Salarissen personeel	146.400	7.394
Reiskosten en exploitatiekosten van het project	39.600	2.000
TOTAAL KOSTEN	396.000	20.000

Dit project zal alleen volledig worden uitgevoerd als we de volledige financiering ervoor kunnen veiligstellen.

Case study: Surrounding Amandla* with the love of a family

Amandla's parents died when she was in her early teens, and Amandla and her older sister moved in with her father's family. Things started well, but then tragically Amandla's sister died.

Things became very difficult for Amandla, and she decided to move in with her mother's family instead. But there the situation was just as bad – her relatives stole from her to get money for drugs, and she was mistreated. At her lowest, she was hospitalised following a suicide attempt.

Amandla spent a lot of time at her best friend's house, and when Zizi – her best friend's mother – realised and bad things were, she decided to intervene. "When my daughter told me what she was going through, I knew I had to help.", Zizi says.

Zizi contacted us, and our team supported her to bring Amandla into her home. Amandla's maternal family had no problem with her leaving, and our team helped Amandla move into Zizi's house and become part of her family.

Amandla is now 17. Our team helped Zizi enrol her in a new school, and access funds for her travel and school supplies. We're also assisting the family to obtain an identity document for Amandla and to register for a children's grant for financial support. At the same time, we are helping fix the broken bonds between Amandla and her parents' families, so they can move back towards a healthy and supportive relationship.

Now she's living with Zizi, Amandla's sense of belonging has been restored. She is thriving and has hope for a better life. "She [Zizi] is my mother, and that's why I call her mama," she says. **"I am at peace. It doesn't feel like a new family; it feels like people I've known my entire life."**

Zizi adds: "Amandla asked how long she would stay with us, and I told her it's up to her. Having her here has been a blessing. I want her to do well in school and create a life for herself. She's a focused child, and that's what I love about her."

**All names changed to protect identities.*